

Godišnja nagrada Hanfe studentima

za najbolje znanstvene i
stručne radove u 2024. godini

Ante Žigman: ulaganjem u mlade gradimo financijski sustav budućnosti

Hanfa je i u 2024. godini uspješno provela sada već tradicionalni natječaj za Godišnju nagradu studentima, prepoznajući i nagrađujući najbolje znanstvene i stručne radove. Cilj te inicijative, pokrenute kako bi se mladi potaknuli na istraživanje i razvoj, ostaje isti – podržati akademska i profesionalna postignuća studenata te im pružiti priliku da se istaknu u području financija.

Kao regulator, Hanfa prepoznaje važnost uključivanja mladih u raspravu o ključnim temama poput digitalizacije, kriptovalue, FinTecha i mirovinskog sustava. Ovogodišnji dobitnici dolaze s ekonomskih fakulteta, privatnih i državnih, iz Zagreba i Splita, što potvrđuje raznolikost i kvalitetu visokog obrazovnog sustava u Hrvatskoj.

Povjerenstvo Hanfe detaljno je analiziralo svaki pristigli rad, vrednujući ne samo originalnost i stručnost obrade teme nego i potencijal za praktičnu primjenu u financijskom sektoru. Studenti su se u svojim radovima osvrnuli na globalne

promjene i izazove poput digitalizacije, negativnih demografskih utjecaja na mirovinski sustav te korištenja umjetne inteligencije u procesu ulaganja, donoseći svježije perspektive i vizije za budućnost.

Hanfa kroz svoje edukativne aktivnosti kontinuirano ističe važnost ulaganja u znanje i obrazovanje kao temelja za osobni i profesionalni razvoj. Svaki pristigli rad pokazuje interes mladih za financije, što je ključan korak prema stvaranju održivih i inovativnih rješenja. Ovim natječajem želimo poručiti studentima kako Hanfa cijeni njihove ideje i znanje te ih pozivamo da budu dio zajedničkih napora u razvoju financijskog sektora.

Natječaj također ističe potrebu za interdisciplinarnim pristupom financijskim temama. Sve je jasnije da financijska pismenost i inovativna rješenja zahtijevaju suradnju različitih struka i generacija. Hanfa stoga planira nastaviti ovu tradiciju, uz dodatne aktivnosti koje će povezivati studente i stručnjake u zajedničkom promicanju znanja, analitičkog razmišljanja i rješavanja izazova u financijskoj industriji.

Ovogodišnji rezultati potvrđuju da ulaganje u mlade stručnjake ima dugoročne koristi. Zahvaljujemo svim sudionicima na trudu i entuzijazmu te se radujemo budućim projektima koji će dodatno povezati akademsku zajednicu i financijski sektor.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr.sc. Ante Žigman

Vrednovanje zaprimljenih stručnih i znanstvenih radova

Hanfa je i u 2024. organizirala vrednovanje znanstvenih i stručnih radova studenata, čime se nastavlja višegodišnja tradicija promicanja istraživačkog duha i akademske izvrsnosti u domeni poslovanja sektora financijskih usluga i tržišta kapitala. Stručno povjerenstvo sastavljeno od pet članova, zaposlenika Hanfe s relevantnim stručnim kompetencijama, ocijenilo je radove prema jasno definiranim kriterijima. Ključni čimbenici vrednovanja bili su kvaliteta stručne obrade teme, primjenjivost i logičnost zaključaka te jasnoća ciljeva i kvaliteta sažetka. Povjerenstvo je dodatno ocjenjivalo pravilnu upotrebu literature i doprinos radova boljem razumijevanju kretanja na financijskim tržištima.

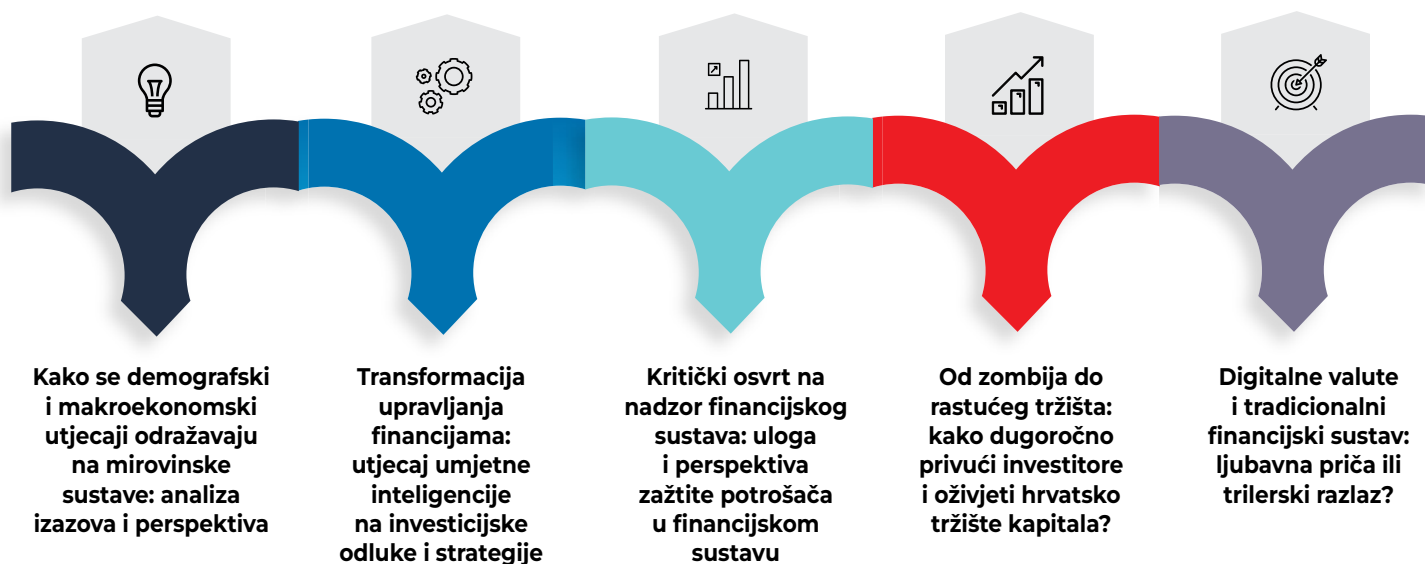
Radovi su ocijenjeni anonimno te su nakon inicijalnog ocjenjivanja vraćeni autorima na doradu. Konačni poredak radova utvrđen je na temelju detaljnih ocjena ključnih čimbe-

nika i argumentiranih rasprava unutar povjerenstva, nakon čega je prijedlog za dodjelu nagrada predan na usvajanje Upravnom vijeću.

Godišnja nagrada Hanfe studentima ističe važnost povezivanja financijskih tema s kritičkim i analitičkim pristupom. Hanfa prepoznaje važnost podrške mladim istraživačima te nakon još jedne uspješne provedbe ovog projekta planira nastaviti s inicijativama koje potiču daljnji razvoj i napredak studenata.

Osim što doprinosi razvoju financijske pismenosti među studentima, ova nagrada pruža i priliku za inovativne pristupe i nove perspektive u pogledu financijskih tržišta u Hrvatskoj.

Pregled tema natječaja za 2024. godinu

Dobitnici Godišnje nagrade Hanfe studentima za najbolje znanstvene i stručne radove za 2024. godinu:

1

Prva nagrada i 2.000 eura

Mihael Brusan

za rad „**Kako se demografski i makroekonomski utjecaji odražavaju na mirovinske sustave: analiza izazova i perspektiva**“,
Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

2

Druga nagrada i 1.300 eura

Roko Lukačević za rad „**Transformacija upravljanja financijama: utjecaj umjetne inteligencije na investicijske odluke i strategije**“,
Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu

3

Treća nagrada i 650 eura

Marin Lesić, Lovro Lesić i Luka Medvidović za rad „**From Zombies to a Growing Market: How to Attract Long-Term Investors and Revive the Croatian Capital Market?**“,
Zagrebačka škola ekonomije i managementa

Sažetak rada

Kako se demografski i makroekonomski utjecaji odražavaju na mirovinske sustave: analiza izazova i perspektiva

Mihael Brusan

Održivost mirovinskih sustava u uvjetima sekularne stagnacije i nepovoljnih demografskih trendova jedno je od ključnih ekonomskih pitanja europskih zemalja. Uz niske stope gospodarskog rasta, demografsko starenje predstavlja značajan izazov, dodatno otežavajući upravljanje sustavima temeljenim na načelu međugeneracijske solidarnosti.

U ovom radu analiziraju se demografski i makroekonomski čimbenici kako bi se utvrdilo kako i kojim intenzitetom pojedine varijable utječu na održivost sustava mirovinskog osiguranja. U prvom dijelu rada provedena je ekonometrijska analiza koristeći panel podatke za razdoblje od 2009. do 2019. godine, obuhvaćajući 11 zemalja CEE regije: Bugarsku, Češku, Mađarsku, Litvu, Rumunjsku, Sloveniju, Hrvatsku, Estoniju, Latviju, Poljsku i Slovačku. Ekonometrijska analiza uključuje procjenu triju modela: združenog panel modela, modela s fiksnim efektima i modela s dvosmjernim fiksnim efektima. Dijagnostički testovi ukazali su na potrebu za kontroliranjem fiksnih i vremenskih efekata, pri čemu se model s dvosmjernim fiksnim efektima pokazao primjerenim.

Rezultati analize otkrivaju da od sedam nezavisnih varijabli, tri imaju statistički značajan utjecaj na udio javnih izdataka za mirovine u BDP-u. Očekivano trajanje života pozitivno je povezano, dok su totalna stopa fertiliteta i stopa rasta BDP-a negativno povezane s udjelom javnih izdataka za mirovine u BDP-u. Na kraju prvog dijela rada, model je podvrgnut testu robusnosti koji je potvrdio dosljednost rezultata.

U drugom dijelu rada analizira se perspektiva i uloga drugog i trećeg mirovinskog stupa u Hrvatskoj u kontekstu održivosti sustava mirovinskog osiguranja. Osvrćući se na provedene reforme, postojeći zakonodavni okvir, strukturu imovine obveznih mirovinskih fondova i njihove performanse, donosi se nekoliko zaključaka o doprinosu višestupnog sustava. Drugi mirovinski stup, iako omogućuje potencijalne povrate na uložena sredstva, dolazi uz značajan tranzicijski trošak koji opterećuje javne financije u krat-

kom i srednjem roku. S druge strane, treći stup, temeljen na dobrovoljnoj individualnoj štednji, pruža dodatnu fleksibilnost, no ostaje nedovoljno iskorišten zbog niske participacije osiguranika, što se primarno pripisuje nedostatnoj financijskoj pismenosti populacije.

Iako kapitalizirani mirovinski stupovi mogu pridonijeti održivosti sustava, oni sami po sebi nisu dovoljni za neutralizaciju učinaka nepovoljnih demografskih trendova, poput starenja populacije i smanjenja radno sposobnog stanovništva.

BIOGRAFIJA

Mihael Brusan rođen je 28. prosinca 2000. godine u Zagrebu. Osnovnu školu i IX. gimnaziju završio je u rodnom gradu. Već je tijekom srednjoškolskog obrazovanja iskazivao izniman interes za politiku i gospodarstvo te se na državnoj maturi iz tog predmeta plasirao među 2% najboljih. Po završetku srednje

škole upisuje Ekonomski fakultet u Zagrebu. Polaznik je prve generacije smjera Ekonomska analitika na integriranom preddiplomskom i diplomskom studiju Poslovne ekonomije. Tijekom studija posvećuje se istraživanju ekonometrijskih metoda i modela, s naglaskom na njihovu primjenu u ekonomskim istraživanjima. Posebno se zanima za evaluaciju učinaka javnih politika, regionalni razvoj i konkurentnost, tržište rada, socijalnu politiku te različite teme političke ekonomije. Od 2023. godine demonstrator je na katedri za makroekonomiju i gospodarski razvoj. U 2024. godini osvaja drugo mjesto na Digitalnom inovacijskom inkubatoru u kategoriji financijske industrije s projektom Financijski kompas. Aktivno se služi engleskim, a pasivno njemačkim jezikom. Slobodno vrijeme provodi baveći se biciklizmom i sviranjem gitare.

Sažetak rada

Transformacija upravljanja financijama: utjecaj umjetne inteligencije na investicijske odluke i strategije

Roko Lukačević

Rad istražuje utjecaj umjetne inteligencije (UI) na investicijske odluke i strategije individualnih investitora u Hrvatskoj. Sudionici ovog istraživanja su individualni ulagači, tj. investitori na tržištu dionica na području Republike Hrvatske. Istraživanje je provedeno putem ankete na uzorku od 171 ispitanika, uglavnom mladih i visoko obrazovanih investitora. Cilj je bio razumjeti kako UI, određena dimenzijama kao što su upravljanja rizikom, predviđanja tržišnih trendova, učinkovitosti, percepcije točnosti te percepcije budućnosti, utječe na sklonosti prema kratkoročnim i dugoročnim strategijama ulaganja.

Višestruka regresijska analiza ukazuje na nekoliko ključnih nalaza. „Percepcija točnosti“, kao jedna od dimenzija umjetne inteligencije, negativno i statistički značajno utječe na kratkoročne investicijske strategije. Drugim riječima, kako se percepcija točnosti umjetne inteligencije na Likertovoj skali povećava, npr. s 3 na 4, očekuje se da će se sklonost prema kratkoročnim investicijskim strategijama smanjiti, uz pretpostavku da ostale varijable ostaju konstantne. „Predviđanje tržišnih trendova“, kao jedna od dimenzija umjetne inteligencije, ima negativan koeficijent, što znači da je veće povjerenje u sposobnost umjetne inteligencije da predvidi tržišne trendove povezano sa smanjenjem sklonosti prema dugoročnim strategijama. Drugim riječima, kako se percepcija točnosti UI-a u predviđanju tržišnih trendova na Likertovoj skali povećava, npr. s 3 na 4, očekuje se smanjenje sklonosti prema dugoročnim investicijskim strategijama, uz pretpostavku da ostale varijable ostaju konstantne. Ovo su samo neki od ključnih nalaza istraživanja.

Rezultati pokazuju da većina ispitanika (84,2%) ne koristi UI alate pri investiranju, navodeći kao glavne prepreke nedostatak vremena za istraživanje i nepovjerenje u točnost UI-a. S druge strane, oni koji koriste UI alate (15,8%) percipiraju značajne koristi, uključujući bržu i točniju analizu financijskih podataka. Analizom varijance utvrđeno je da korisnici UI-a pokazuju veće povjerenje u njezin potencijal za povećanje prinosa i optimizaciju portfelja.

Studija zaključuje da postoji značajan interes za primjenu UI-a u investiranju, unatoč trenutnoj ograničenoj primjeni među ispitanicima. Ovo istraživanje ističe percepcije investitora o potencijalu umjetne inteligencije u poboljšanju investicijskih odluka, pri čemu se koristi anketni upitnik kao primarni alat za prikupljanje podataka. Izbor anketne metode proizašao je iz nemogućnosti prikupljanja brojčanih podataka o investicijskim povratima po pojedinom investitoru u skladu s pravilima zaštite osobnih podataka (GDPR).

BIOGRAFIJA

Roko Lukačević rođen je 21. rujna 2001. u Vinkovcima. Zdravstvenu srednju školu, smjera dentalni tehničar, završio je u Splitu, nakon čega upisuje Ekonomski fakultet u Splitu. Tijekom studiranja pokazuje poseban interes za financije i makroekonomiju, te na trećoj godini bira smjer Financijski menadžment. Paralelno sa studijem obavlja različite poslove, poput de-

monstratora u informatičkoj službi Ekonomskog fakulteta, ispomoći u studentskoj referadi te demonstratora u nastavi na Katedri za menadžment. Posebno ga zanima mogućnost studiranja u inozemstvu kako bi stekao nova akademska i kulturna iskustva, usavršio strane jezike te izgradio međunarodnu mrežu kontakata koja će mu pomoći u budućoj profesionalnoj karijeri. Zbog toga odlučuje provesti ljetni semestar na drugoj godini studija u Grazu, a na trećoj godini ljetni semestar u Pragu.

Sažetak rada

From Zombies to a Growing Market: How to Attract Long-Term Investors and Revive the Croatian Capital Market?

Marin Lesić

Lovro Lesić

Luka Medvidović

Hrvatsko tržište kapitala suočava se s izazovima koji su u značajnoj mjeri oblikovani povijesnim i ekonomskim okolnostima, uključujući recesije, specifične porezne politike te korporativne poteškoće poput slučaja Agrokor. Ovaj rad istražuje ključne uzroke ograničenog razvoja tržišta i nudi sveobuhvatan okvir za revitalizaciju, oslanjajući se na povijesne, strukturalne i generacijske uvide.

Empirijska analiza, koja obuhvaća linearne i višestruke regresije te metode strojnog učenja, pokazuje da na tržišnu kapitalizaciju najviše utječu veličina BDP-a, obujam trgovanja i ulaganja u inovacije. Dodatno, kvalitativni podaci dobiveni anketama među studentima i mišljenjima industrijskih stručnjaka otkrivaju kako generacija Z, kao budući ulagači, stavlja naglasak na održivo financiranje, tehnološki napredne platforme i likvidna tržišta. Ovi nalazi naglašavaju važnost stabilnosti i transparentnosti kao temelja budućeg razvoja tržišta kapitala.

Na temelju uočenih trendova, rad predlaže niz reformi. Pojednostavljenje regulative i uvođenje ciljane porezne politike, poput onih u Švedskoj, mogli bi potaknuti veće sudjelovanje ulagača, uključujući male ulagače. Programi financijske pismenosti dodatno bi osvijestili značaj ulaganja, dok bi mjere za povećanje transparentnosti i likvidnosti unaprijedile privlačnost tržišta i smanjile volatilnost. Članstvo Hrvatske u OECD-u i eurozoni pruža dodatnu priliku za unaprjeđenje tržišne dinamike i veću sofisticiranost financijskog sustava.

Preporuke ovog rada usmjerene su prema transformaciji hrvatskog tržišta kapitala u dinamično, održivo i privlačno okruženje za domaće i strane ulagače. Kombinacijom strateških reformi, prilagodbom potrebama nove generacije ulagača i dubljom integracijom u europski financijski sustav, Hrvatska može stvoriti konkurentno tržište koje podržava gospodarski rast i razvoj.

BIOGRAFIJE

Luka Medvidović

Luka Medvidović je student koji paralelno završava studije na više institucija. U 2024. godini diplomirao je na FER-u, a na ZŠEM-u trenutno završava MBA program. Njegov znanstveni rad u području umjetne inteligencije jedan je od samo 4% prihvaćenih radova na prestižnoj IJCAI

konferenciji u Južnoj Koreji, a istraživanja je predstavljao i u Cambridge-u. Njegov diplomski rad na FER-u doprinio je razvoju algoritma koji će biti implementiran u prvi hrvatski satelit. Vodio je Studentski klub za financije i investiranje na ZŠEM-u, a međunarodno iskustvo stekao je kroz studijsku razmjenu na Sciences Po u Parizu te kroz praksu kao prvi strani pripravnik u Invest India.

Lovro Lesić

Lovro Lesić, rođen 5. studenog 2004. godine, po završetku V. gimnazije u Zagrebu 2023. godine, upisao je studij Ekonomije i managementa na Zagrebačkoj školi ekonomije i managementa. Dobitnik je dekanove liste, demonstrator iz matematike i član debatnog kluba. Su-

osnivač je i aktualni predsjednik Studentskog financijskog i investicijskog kluba ZŠEM-a. Globalnu perspektivu stječe kroz razmjenu na fakultetu Carlos III u Madridu, edukacijom na ljetnim školama Bocconi-a i INSEAD-a te sudjelovanjem na međunarodnim konferencijama. Uz akademska postignuća, Lovro odrađuje studentsku praksu u uglednom hrvatskom private equity fondu, čije ga područje rada posebno zanima. Prethodno je bio zaposlen u jednoj od najvećih revizorskih kuća na svijetu, u odjelu poreznih i pravnih usluga, te u perspektivnom hrvatskom venture-builderu. Tečno govori engleski i njemački jezik, a slobodno vrijeme posvećuje sportu i čitanju.

Marin Lesić

Marin Lesić rođen je 2004. godine u Zagrebu, gdje je pohađao prestižnu zagrebačku V. gimnaziju. Nakon što je maturirao 2023. godine, upisuje Zagrebačku školu ekonomije i managementa (ZŠEM). Jedan je od osnivača te potpredsjednik ZSEM Student Finance and

Investment Club-a, demonstrator na katedri za matematiku te član Dekanove liste. Marin se također ističe izvan fakulteta - odradio je dvije stručne prakse, u Bornfightu i PwC-u, a trenutačno radi u poznatom hrvatskom private equity fondu. Marin je aktivan i na međunarodnoj razini održavši govor na konferenciji Students for Liberty u Reykjaviku. Ambiciozan i usmjeren prema inozemstvu, Marin vjeruje u uspjeh upornošću te u važnost timskog rada. U slobodno vrijeme opušta ga provođenje vremena u prirodi, igranje tenisa, a izrazito voli putovati sa prijateljima, istraživati nove kulture i upoznavati zanimljive ljude.

